

Somogy megye „féregfaunájának” adatai a XX. század végén

MÉSZÁROS FERENC

MÉSZÁROS F.: *Data of the worm fauna of Somogy county at the end of the 20th century*

Abstract: The subsequent list contains the known Platyhelminthes, Nematoda and earthworm species collected in Somogy county.

Bevezetés

Somogy megye féregfaunájáról a jelenleg ismert és fellelhető adatok alapján nagyon hiányosak az ismereteink. A szórványos adatok, nagyobb taxonómiai-reviziós munkák részeként megjelenő fajjegyzékek, előfordulási adatok a vélhetően gazdag fauna töredékét reprezentálják. A rendelkezésünkre álló adatokból tehát a faunáról szinte semmiféle értékelés nem adható. A szerény adat-tömeg a kutatások hiányára, illetőleg azok szükségességére hívja fel a figyelmet.

A következőkben „féreg” törzsenként (ahol az indokolt osztályonként) közöljük a megye területéről ismert fajokat a lelőhelyekkel. Az élősködőknél a gazdaállat nevét is megadjuk.

Somogyból ismert fajok jegyzéke

LAPOSFÉRGEK (PLATYHELMINTHES)

Galandférgek (Cestoda)

Myotolepis grisea (Beneden, 1873);

Somogyjád.

Gazda: *Myotis myotis*.

Hymenolepis diminuta (Rudolphi, 1819);

Somogyszob, (Kaszó-pusztá).

Gazda: *Apodemus flavicollis*.

Skrjabinotaenia lobata (Baer, 1925);

Somogyszob, (Kaszó-pusztá).

Gazda: *Apodemus flavicollis*.

Cladotaenia globifera (Batsch, 1786);

Somogyszob, (Kaszó-pusztá).

Gazda: *Apodemus flavicollis*.

Taenia taeniaeformis Batsch, 1786 (metacestoda); Fonó.

Gazda: *Mus musculus*.

Andrya rhopalocephala (Riehm, 1881);
Somogysimonyi.

Gazda: *Lepus europaeus*.

Közvetett fejlődésű mótelyek (Trematoda)

Dicrocoelium dendriticum Stiles et Hassal,
1896; Hollád.

Gazda: *Lepus europaeus*.

Fonálférgek (Nematoda)

„Szabadon” élő fonálférgek

Mesotheristus crassissimus (Ditlevsen, 1911);
Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő.

Mesotheristus dubius (Bütschli, 1873); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő, Balatonberény, Balatonfenyves.

Eumonhystera andrassyi (Bíró, 1969); Siófok.

Eumonhystera dispar (Bastian, 1865); Bala-

- tonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.
Eumonyhystera vulgaris (de Man, 1880); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.
Paraphanolaimus ansitsi (Daday, 1905); Balatonföldvár.
Paraphanolaimus behningi Micoletzky, 1923; Balatonmária-fürdő.
Anaplectus grandepapillatus (Ditlevsen, 1928); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.
Anaplectus granulosis (Bastian, 1865); Balatonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.
Plectus aquatilis Andrassy, 1985; Balatonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.
Plectus cirratus Bastian, 1865; Balatonfenyves.
Plectus parietinus Bastian, 1865; Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.
Plectus parvus Bastian, 1865; Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.
Plectus rhizophilus de Man, 1880; Balatonberény.
Plectus tenuis Bastian 1865; Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő, Balatonberény.
Tylocephalus auriculatus (Bütschli, 1873); Balatonmária-fürdő.
Prodesmodora circulata (Micoletzky, 1913); Siófok.
Achromadora ruricola (de Man, 1880); Balatonfenyves, Balatonberény.
Achromadora terricola (de Man, 1880); Balatonberény.
Chromadorina bioculata (Schultze, 1857); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.
Punctodora dudichi Andrassy, 1966; Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.
Metateratocephalus crassidens (de Man, 1880); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő.
Eucephalobus mucronatus (Kozłowska et Waszilewska, 1963); Balatonberény.
Eucephalobus oxyuroides (de Man, 1876); Balatonmária-fürdő.
Acrobeles cylindricus Ivanova, 1968; Fonyód.
Chiloplacus symmetricus (Thorne, 1925); Balatonmária-fürdő.
Seleborca timmi (Chaturvedi et Khera, 1979); Siófok.
Panagrolaimus rigidus (Schneider, 1866); Siófok, Balatonmária-fürdő.
Myolaimus heterurus Cobb, 1920; Balatonberény.
Myolaimus stammeri Hirschmann, 1952; Balatonberény.
Curviditis dimorpha (Sudhaus, 1976); Balatonberény.
Mesorhabditis spiculigera (Steiner, 1936); Balatonmária-fürdő.
Bunonema hessi Steiner, 1914; Balatonmária-fürdő.
Fictor fictor (Bastian, 1865); Balatonfenyves.
Filenchus vulgaris (Brzeski, 1963); Balatonmária-fürdő.
Psilenchus hilarulus (de Man, 1921), Szántód, Balatonszárszó.
Merlinius nanus (Allen, 1955); Szántód.
Hirschmanniella gracilis (de Man, 1880); Balatonszárszó.
Helicotylenchus multicinctus (Cobb, 1893); Balatonfenyves.
Macroposthonia ornata (Raski, 1958); Szántód.
Macroposthonia spheroccephala (Taylor, 1936); Szántód.
Macroposthonia xenoplax (Raski, 1952); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.
Seriespinula hungarica Andrassy, 1962; Balatonmária-fürdő.
Hemicyclophora aquatica (Micoletzky, 1913); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő.
Bastiania gracilis de Man, 1876; Balatonmária-fürdő.
Odontolaimus chlorurus de Man, 1880; Balatonszárszó, Fonyód, Balatonfenyves.
Alaimus arcuatus Thorne, 1939; Balatonmária-fürdő.
Alaimus primitivus de Man, 1880; Balatonmária-fürdő, Balatonberény.
Tripyla filicaudata de Man, 1880; Balatonfenyves.
Tripyla glomerans Bastian, 1865; Balatonszárszó, Balatonberény.
Tripyla papillata Bastian, 1865; Balatonfenyves.
Trischistoma monohystera (de Man, 1880); Balatonmária-fürdő.
Tobrilus helveticus (Hoffmann, 1915); Balatonfenyves.
Tobrilus allophysis (Steiner, 1919); Balatonfenyves, Balatonberény.
Tobrilus gracilis Bastian, 1865; Balatonberény.
Neotobrilus longus (Leidy, 1851); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.
Prismatolaimus dolichurus de Man, 1880; Balatonberény.
Prismatolaimus intermedius (Bütschli, 1873); Balatonszárszó, Balatonfenyves.

Ironus tenuicaudatus de Man, 1876; Balatonszárszó, Balatonfenyves.

Monochus aquaticus Coetzee, 1968; Balatonberény.

Monochus niddensis Skwarra, 1921; Balatonszárszó.

Monochus pulcher Andrásy, 1993; Balatonszárszó, Balatonfenyves.

Monochus truncatus Bastian, 1865; Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.

Prionchulus muscorum (Dujardin, 1845); Balatonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.

Mylonchulus brachyuris (Bütschli, 1873); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.

Mynolonchulus lacustris (Cobb, 1915); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő.

Nygolaimus brachyuris (de Man, 1880); Balatonszemes.

Clavicaudoides clavicaudatus (Altherr, 1953); Balatonmária-fürdő.

Thornia propinqua (Paesler, 1940); Balatonfenyves.

Dorylaimus afghanicus Andrásy, 1960; Balatonberény.

Dorylaimus helveticus Steiner 1919; Balatonmária-fürdő.

Dorylaimus stagnalis Dujardin, 1845; Balatonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.

Ischiodylaimus cognatus Andrásy, 1983; Balatonberény.

Crocodylaimus flavomaculatus (Linstow, 1876); Balatonszárszó.

Mesodylaimus bastiani (Bütschli, 1873); Balatonszárszó, Balatonfenyves, Balatonberény.

Mesodylaimus parasubtilis (Meyl, 1957); Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.

Mesodylaimus subtilis (Thorne et Swanger, 1936); Balatonmária-fürdő.

Baladylaimus balatonicus Andrásy, 2000; Balatonszárszó.

Aporcelaimellus obtusicaudatus (Bastian, 1865); Siófok, Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves, Balatonberény.

Eudorylaimus carteri (Bastian, 1865); Balatonberény.

Ecumenicus monohystera (de Man, 1880); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő

Labronemella labiata (Andrásy, 1985); Balatonfenyves.

Pungentus angulosus Jairajpuri and Baqri, 1966; Szántód.

Pungentus engadinensis (Altherr, 1950); Szántód.

Oxydirus oxycephaloides (de Man, 1921);

Balatonszárszó, Balatonfenyves.

Paractinolaimus macrolaimus (de Man, 1884); Balatonszárszó, Balatonmária-fürdő, Balatonberény.

Tylencholaimus minimus de Man, 1876; Balatonmária-fürdő, Balatonfenyves.

Calolaimus ditlevseni (Micoletzky, 1922); Balatonszárszó.

Diphtherophora perplexans (Cobb, 1913); Balatonmária-fürdő.

Élősködő fonálféreg

Litomosa desportesii Bain, 1967; Somogyjád.
Gazda: *Myotis myotis*.

Heligmosomum mixtum Schulz, 1954; Iharosberény.

Gazda: *Clethrionomys glareolus*.

Heligmosomoides glareoli, Baylis, 1928; Iharosberény, Somogyszob.

Gazda: *Clethrionomys glareolus*.

Trichostrongylus retortaeformis (Zeder, 1800); Iharosberény, Somogysimonyi, Hollád.

Gazda: *Clethrionomys glareolus*, *Lepus europaeus*.

Angiostrongylus (P.) dujardini Drozd et Doby, 1970; Iharosberény.

Gazda: *Clethrionomys glareolus*.

Trichocephalus muris Schrank, 1788; Fonó.

Gazda: *Mus musculus*.

Trichocephalus sylvilagi (Tiner, 1950); Somogysimonyi.

Gazda: *Lepus europaeus*

Aspicularis tetraptera (Nitzsch, 1821); Fonó.

Gazda: *Mus musculus*.

Passalurus ambiguus (Rudolphi, 1819); Somogysimonyi

Gazda: *Lepus europaeus*.

GYŰRŰSFÉREG (ANNELIDA)

Lumbricus rubellus, Hoffmeister, 1843; Balatonboglár, Bélatelep, Balatonszabadi, Balatonberény, Balatonmária-fürdő, Simonfa, Zselicszentpál, Ropolyusza, Nagybjom, Szókedencs, Hollád, Órtilos, Cserfekvés, Heresznye és Vízvár között, Drávatamási, Bőszénfa, Csurgónagymarton, Somogyicscsó, Porrogszentpál, Szentbalázs, Barcs.

Lumbricus terrestris Linnaeus, 1758, Böhönye, Órtilos, Somogyújvár.

Lumbricus polyphemus (Fitzinger, 1833); Ropolyusza, Hencse, Órtilos, Bőszénfa, Somogybükkösd, Somogyicscsó.

Eisena foetida (Savigny, 1826); Balatonboglár, Balatonberény, Bélatelep, Órtilos.

Eisenia spelaea (Rosa, 1091); Somogybükksöd, Csurgónagymarton.

Dendrodrilus rubidus rubidus (Savigny, 1826); Barcs, Balatonberény.

Dendrodrilus rubidus subrubicundus (Eisen, 1874); Barcs.

Dendrodrilus rubidus tenuis (Eisen, 1874); Balatonmária-fürdő, Balatonberény, Barcs.

Dendrobaena octaedra (Savigny, 1826); Balatonboglár, Fonyód, Bélatelep, Cserfekvémajor, Ropolyusza, Barcs, Bőszénfa, Balatonmária-fürdő, Órtilos.

Eiseniella tetraedra tetraedra (Savigny, 1826); Szántód, Balatonzamárdi, Balatonszéplak, Siófok, Balatonszabadi, Balatonboglár, Fonyód, Bélatelep, Balatonfenyves, Balatonmária-fürdő, Balatonberény, Barcs.

Eiseniella tetraedra hercynia (Savigny, 1826); Balatonzamárdi, Balatonszéplak.

Eiseniella tetraedra intermedia (Cernosvitov, 1934); Porrogszentpál.

Eiseniella balatonica (Pop, 1943), Balatonboglár, Balatonmária-fürdő, Barcs.

Octodriloides karawankensis (Zicsi, 1969); Bőszénfa.

Octodrilus transpadanus (Rosa, 1884); Balatonmária-fürdő, Balatonberény, Balatonzamárdi, Balatonfenyves, Nagybjajom, Fonyódliget, Toponár, Szőkedencs.

Octodrilus pseudotranspadanus (Zicsi, 1971); Csurgónagymarton, Somogybükksöd, Porrogszentpál.

Octolasion lacteum (Örley, 1885); Balatonboglár, Fonyód, Bélatelep, Balatonberény, Balatonmária-fürdő, Somogybükksöd, Dennapusza, Szentpál, Balatonfenyves, Simonfa, Ropolyusza, Nagybjajom és Böhönye között, Szőkedencs, Órtilos, Heresznye és Vízvár között, Drávatamási, Kisvadár, Szentbalázs.

Allolobophora rosea rosea (Savigny, 1826); Balatonszéplak, Balatonszabadi, Balatonboglár, Fonyód, Bélatelep, Balatonfenyves, Látrány, Simonfa, Szőkedencs, Zselicszentpál, Hollád, Órtilos, Drávatamási, Heresznye és Vízvár között, Balatonmária-fürdő, Bőszénfa, Ropolyusza, Dennapusza, Somogybükksöd, Csurgónagymarton, Somogyicscsó, Toponár.

Allolobophora chlorotica (Savigny, 1826); Balatonmária-fürdő.

Allolobophora handlirschi Rosa, 1897; Bőszénfa.

Allolobophora leoni (Michaelsen, 1891); Balatonzamárdi, Balatonföldvár, Balatonboglár, Heresznye és Vízvár között, Simonfa, Ropolyusza, Zselicszentpál, Bőszénfa, Dennapusza, Szentbalázs.

Allolobophora caliginosa (Savigny, 1826); Balatonszabadi, Balatonszemes, Balatonboglár, Bélatelep, Balatonfenyves, Látrány, Simonfa, Zselicszentpál, Hencse, Órtilos, Bőszénfa, Dennapusza, Ropolyusza, Somogybükksöd, Csurgószentmárton, Toponár.

Allolobophora jassyensis (Michaelsen, 1891); Balatonzamárdi, Balatonboglár.

Allolobophora georgii Michaelsen, 1890; Ropolyusza.

Allolobophora sineporis (Omodeo, 1952); Ropolyusza.

Allolobophora dubiosa (Örley, 1881); Balatonszéplak, Balatonboglár.

Proctodrilus tuberculatus (Cernosvitov, 1935); Simonfa, Drávatamási, Heresznye és Vízvár között, Bőszénfa, Ropolyusza, Dennapusza, Csurgónagymarton, Somogyicscsó, Zselicszentpál.

Fitzingeria platyura depressa (Rosa, 1893); Bőszénfa, Ropolyusza, Dennapusza, Balatonboglár.

Az alábbi 19 televényféreg faj lelőhelye Balatonszárszó, Balatonberény.

Achaeta panonica Graefe, 1989;

Buchholzia appendiculata (Buchholz, 1862)

Cognettia glandulosa (Michaelsen, 1888)

Cernosvitoviella minor Dózsa-Farkas, 1990

Enchytraeus bucholzi Vejdovsky, 1879

Enchytraeus bulbosus Nielsen et Christensen, 1963

Enchytraeus christenseni Dózsa-Farkas, 1992

Enchytraeus lacteus Nielsen, et Christensen, 1961

Fridericia bulbosa (Rosa, 1887)

Fridericia galba (Hoffmeister, 1843)

Fridericia paroniana Issel, 1904

Fridericia sp.

Hemifridericia parva Nielsen et Christensen, 1959

Henlea heletropha (Steph., 1922)

Henlea nasuta (Eisen, 1878)

Henlea perpusilla Friend, 1911

Henlea ventriculosa (d'Udekem, 1954)

Marionina argentea (Michaelsen, 1889)

Marionina riparia Bretschser, 1899

Irodalom

- ANDRÁSSY, I. 2001: A Balaton somogyi partvidékéről kimutatott fonálféreg (Nematoda). Kézirat, 5 old.
- DÓZSA FARKAS, K. 1998: The enchytraeid fauna (Annelida, Oligochaeta) of accumulated debris along the shore of Lake Balaton, and seasonal dynamics of the Species – Opusc. Zool. 31: 33-42.
- KRISKA, T. 1993: Parasitic helminths of house mouse (*Mus musculus* Linnaeus, 1758) in Hungary – *Miscnea zool. Hung.* 8: 13-23.
- MÉSZÁROS, F. 1971: Vizsgálatok a hazai denevérek élősködő fonálférgein (Nematoda) – *Állatt. Közl.* LVII: 78-86.
- MÉSZÁROS, F. 1978: Parasitic Nematodes of *Clethrionomys glareolus* (Rodentia) in Hungary – *Parasit. Hung.* 11: 87-100.
- MURAI, É. 1972: A magyarországi *Apodemus*-fajokban élősködő galandféregkről (Cestoda) – *Parasit. Hung.* 5: 47-82.
- MURAI, É. 1976: Cestodes of bats in Hungary – *Parasit. Hung.* 9: 41-62.
- SUGÁR, L. – MURAI, É. – MÉSZÁROS, F. 1978: Über die Endoparasiten der wildlebenden Leporidae Ungarns – *Parasit. Hung.* 11: 63-85.
- ZICSI, A. 1968: Ein zusammenfassendes Verbreitungsbild der Regenwürmer auf Grund der Boden – und Vegetationsverhältnisse Ungarns - *Opusc. Zool.* 8(1): 99-164.
- ZICSI, A. 1991: Über die Regenwürmer Ungarns (Oligochaeta: Lumbricidae) mit Bestimmungstabellen der Arten – *Opusc. Zool.* 24: 167-191.

Data of the worm fauna of Somogy county at the end of the
20th century

FERENC MÉSZÁROS

The occurrence references of 7 Platyhelminthes, 98 Nematoda and 47 earthworms have been compiled from collection and literature data taken from Somogy county. The known sporadic data are unsuitable for drawing any conclusions that would meet a 21st century requirement.

Author's address:

Dr. Ferenc MÉSZÁROS
Hungarian Natural History Museum
H-1088 Budapest
Baross u. 13.
HUNGARY